

Bærekraftsuka

2023 ^{Oslo}
17.-19. oktober

Codex

Åpenhetsloven et år etter – hva nå?

Hva er nytt?

Hedda Marie Aursnes, Tine Granlund og Christine Lundberg Larsen

Åpenhetsloven
trådte i kraft 1. juli
2022.

Hva vet vi nå, et år
etter?

Lovens formål

Loven skal **fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold** i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester, **og sikre allmennheten tilgang til informasjon** om hvordan virksomheter håndterer negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Definisjoner, jf. § 2

Menneskerettigheter

- De internasjonalt anerkjente menneskerettighetene
  - Mulighet for enhver til å tjene sitt levebrød ved arbeid som han fritt har valgt eller godtatt
  - Rettferdige lønninger og lik lønn for arbeid av lik verdi
  - Trygge og sunne arbeidsforhold
  - Barnearbeid
  - Ingen må holdes i slaveri
  - Ytringsfrihet

Anstendige arbeidsforhold

- Arbeid som ivaretar grunnleggende menneskerettigheter, og
- Helse, miljø og sikkerhet på arbeidsplassen
- Arbeid som gir en lønn å leve av
- Arbeidstid
- Retten til å organisere seg i fagforeninger
- (lærlingordninger, innleid arbeidskraft)

Hvem omfattes av loven?

- Ca. 9000 virksomheter i Norge vil omfattes direkte (store virksomheter).
- Loven gjelder uavhengig av organisasjonsform, for eksempel aksjeselskaper, samvirkeforetak, stiftelser og foreninger.
- Store virksomheter defineres som foretak som omfattes av regnskapsloven §1-5, eller som på balansedagen møter to av følgende:
  - Salgsinntekt: over 70 millioner kr
  - Balansesum: over 35 millioner kr
  - Gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret: over 50

... Mindre
virksomheter vil
omfattes indirekte

Store virksomheter må
videreføre krav til
leverandørene sine

Store virksomheter

Krav i åpenhetsloven

Leverandør

Krav i åpenhetsloven

Underleverandør

Krav om aktsomhetsvurderinger § 4

Informasjonsplikt §§ 5-7

Aktsomhetsvurderinger: seks trinn

Kommuniser
hvordan påvirkningen
er håndtert

Kartlegg og vurder negativ påvirkning/skade ut fra egen virksomhet, leverandørkjede og forretningsforbindelser

6

Sørg for, eller samarbeid om, gjenoppretting og erstatning der det er påkrevd

Overvåk
gjennomføring
og resultater

Stans, forebygg eller reduser
negativ påvirkning/skade

1 Forankre ansvarlighet i retningslinjer og styringssystemer.

2 Kartlegg og vurder faktisk og potensiell negativ påvirkning knyttet til bedriftens virksomhet, produkter eller tjenester.

3 Stans, forebygg eller reduser negativ påvirkning/skade.

4 Overvåk gjennomføring og resultater.

5 Kommuniser hvordan påvirkningen er håndtert.

6 Sørg for, eller samarbeid om gjenoppretting og klageordninger der det er påkrevd.

Aktsomhetsvurderinger

Aktsomhetsvurderingene gjelder hele næringskjeden

Vurderingene vil være ulike både i innhold og omfang:

- Skal utføres regelmessig
- Skal stå i forhold til virksomhetens størrelse og art
- Skal stå i forhold til alvorlighetsgrad av- og sannsynligheten for negative konsekvenser for den berørte
- Prioritering hensyntar påvirkningsmulighet

Aktsomhetsvurderinger i tråd med OECDs retningslinjer for ansvarlig næringsliv

- Sektorveiledning for 5 forskjellige sektorer:
  - *Finans*
  - *Konfliktmineraler*
  - *Landbruk*
  - *Tekstil og sko*
  - *Utvinning*
- Mye vil være relevant for øvrige sektorer
- Kan se til disse for konkrete eksempler

Hva er nytt?

Forskrift om utmåling av tvangsmulkt og overtredelsesgebyr

- I kraft 14.2.23
- § 1, tvangsmulkt og overtredelsesgebyr etter åpenhetsloven
- § 3, 4 % av virksomhetens årsomsetning eller inntil 25 millioner kroner

Oppdater veiledning fra forbrukertilsynet

1. "Viktige prinsipper for aktsomhetsvurderinger"

- Løpende vurdering av prioritering
- Alvorlighetsgrad er det viktigste hensynet, sannsynligheten supplerer
- Flytter ikke ansvar - desto nærmere den negative konsekvensen virksomheten er, desto større ansvar vil den ha for å stanse, forebygge eller begrense

2. "Hva skal aktsomhetsvurderes?"

- Bidratt til negative konsekvenser: omfatter ikke mindre eller trivielle bidrag
- Etterfølgende ledd skal også vurderes (i den grad man bidrar til eller forårsaker)
- Kan legge en annen virksomhets utførte aktsomhetsvurderinger til grunn i egen aktsomhetsvurdering

Overtredelse av forpliktelsene – konsekvenser og sanksjoner

- Manglende etterlevelse kan få betydning for tilgang til kapital og business
- Overtredelser vil kunne medføre risiko for tap av omdømme
- Kontraktsrettslige konsekvenser
- Overtredelser kan medføre tvangsmulkt og overtredelsesgebyr
- Forbrukertilsynet er tilsynsorgan

Erfaringer

Risikovurderinger

Spørreskjema

Kontrakter

Rapport

Hva bør virksomheten ha på plass som et minimum?

- Forankring i virksomheten og leverandørkjeder/forretningspartnere
  - Intern policy
  - Opplæring
  - Videreføre krav i leverandørkontrakter
  - Etiske retningslinjer
- Risikovurderinger
  - Generelle undersøkelser basert på produkt og land, samt egen kunnskap
  - Virksomheters første rapport er publisert, dette gir god innsikt
  - Spørreskjema (generelt og evt tilpasset spesifikke leverandører)
  - Besøk?
  - Varslingskanal
- Kommunikasjon
  - Rapport
  - Mal for besvarelse av innsynskrav
- **Rutiner for selvevaluering og forbedring**

Redegjørelsen må inneholde:

Generell beskrivelse av virksomhetens organisering og driftsområde

Generell beskrivelse av virksomhetens retningslinjer og rutiner for håndtering av faktiske og potensielle negative konsekvenser

Opplysninger om faktiske negative konsekvenser og vesentlig risiko for negative konsekvenser

Opplysninger om tiltak for å stanse faktiske negative konsekvenser eller begrense risiko for negative konsekvenser

Resultatet/forventet resultat av tiltakene

Innsynskrav §§ 6-7

- Virksomhetene som omfattes plikter å svare på forespørsler fra allmennheten
- Utgangspunktet for informasjonsplikten er virksomhetenes aktsomhetsvurderinger
- Informasjonen skal gis skriftlig, på en dekkende og forståelig måte
- I utgangspunktet frist på 3 uker
- Unntak:
  - Åpenbart urimelig
  - Forretningshemmeligheter
  - Hvis omfattende, evt fristforlengelse

A person is walking away from the viewer on a vast, undulating landscape of sand dunes. The person is silhouetted against the light-colored sand. A trail of footprints leads from the foreground towards the person, receding into the distance. The sky is a deep, dark teal color, suggesting a sunset or sunrise. The overall mood is contemplative and expansive.

AMESTO FOOTPRINT

Presentasjon Footprint

#askmore

amesto
AccountHouse

#ASKMORE

Entreprenører i generasjoner.

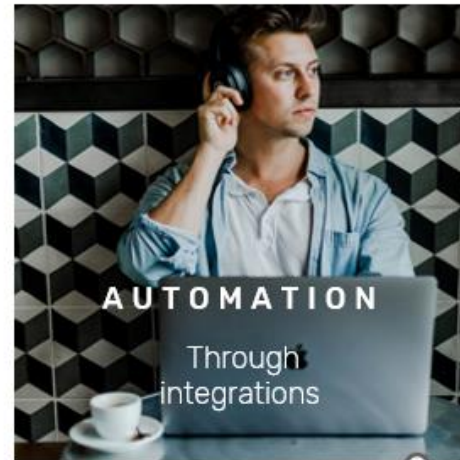
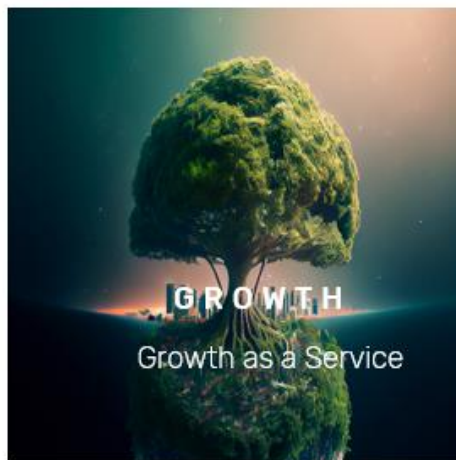
For over 70 år siden opprettet Thors mor, Else Widerøe, selskapet Contact Service, selve spiren i Spabogruppen, Amesto og Spabo Eiendom.

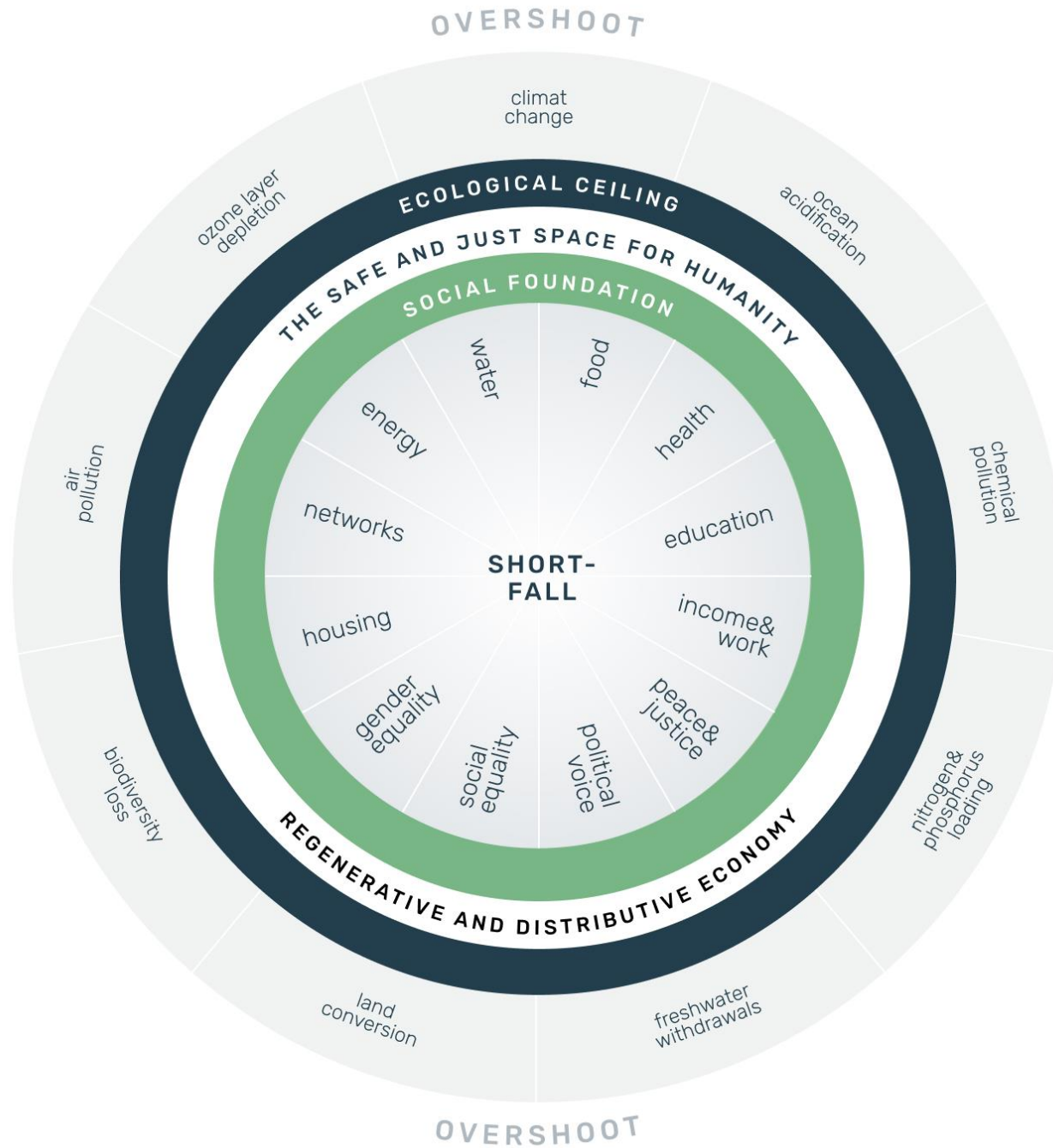
Familien Spandow er entreprenører, som eier med hodet og hjertet. De driver lønnsomt og bærekraftig, med et oppriktig ønske om å forenkle og gjøre verden bedre.

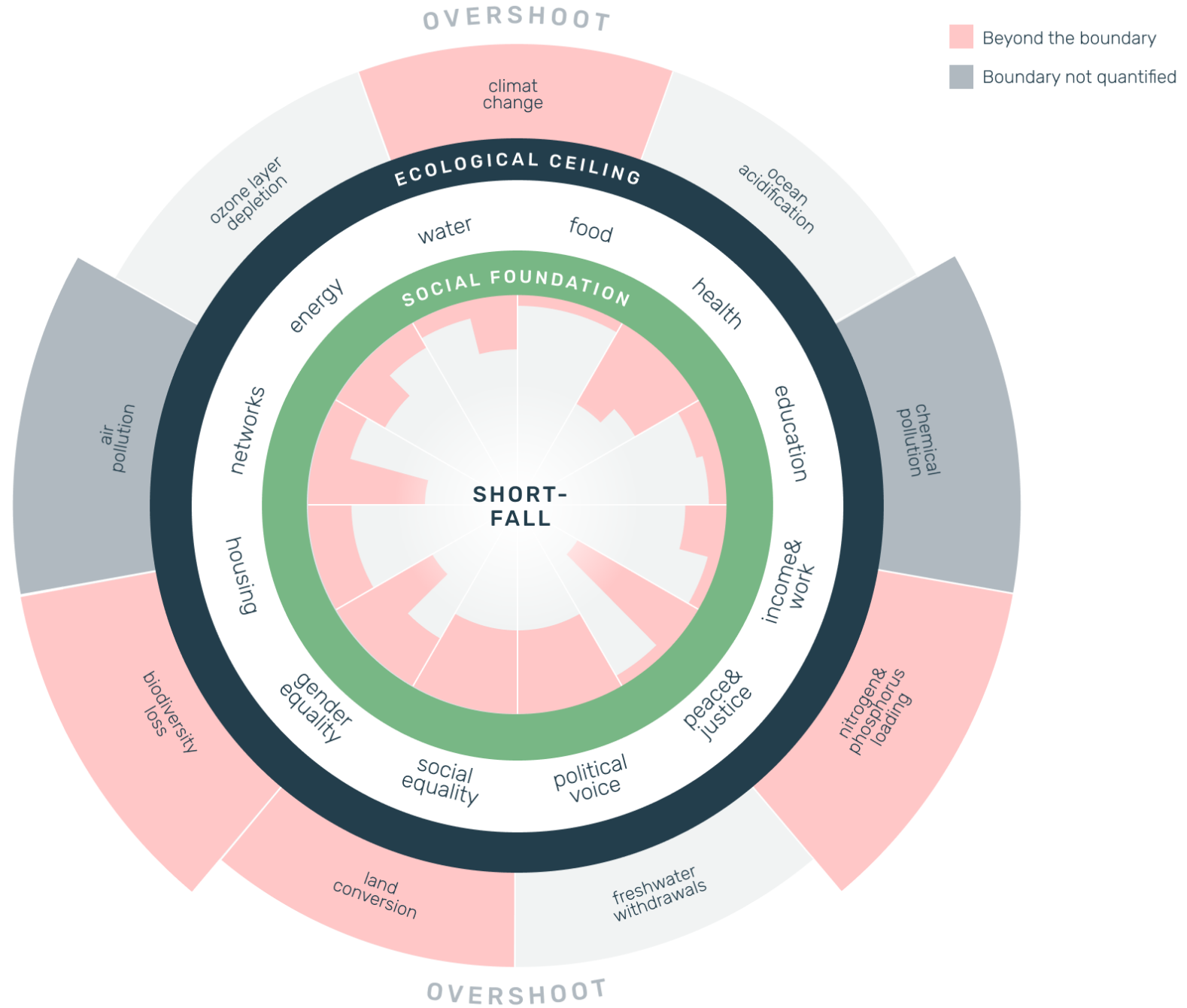
Vi har gjort #askmore til en del av vårt DNA, og vi ønsker å skape en gnist for å få deg til å begynne å stille spørsmål. Ikke bare om profitt, men om mennesker og planeten vår også.

PEOPLE - PLANET - PROFIT

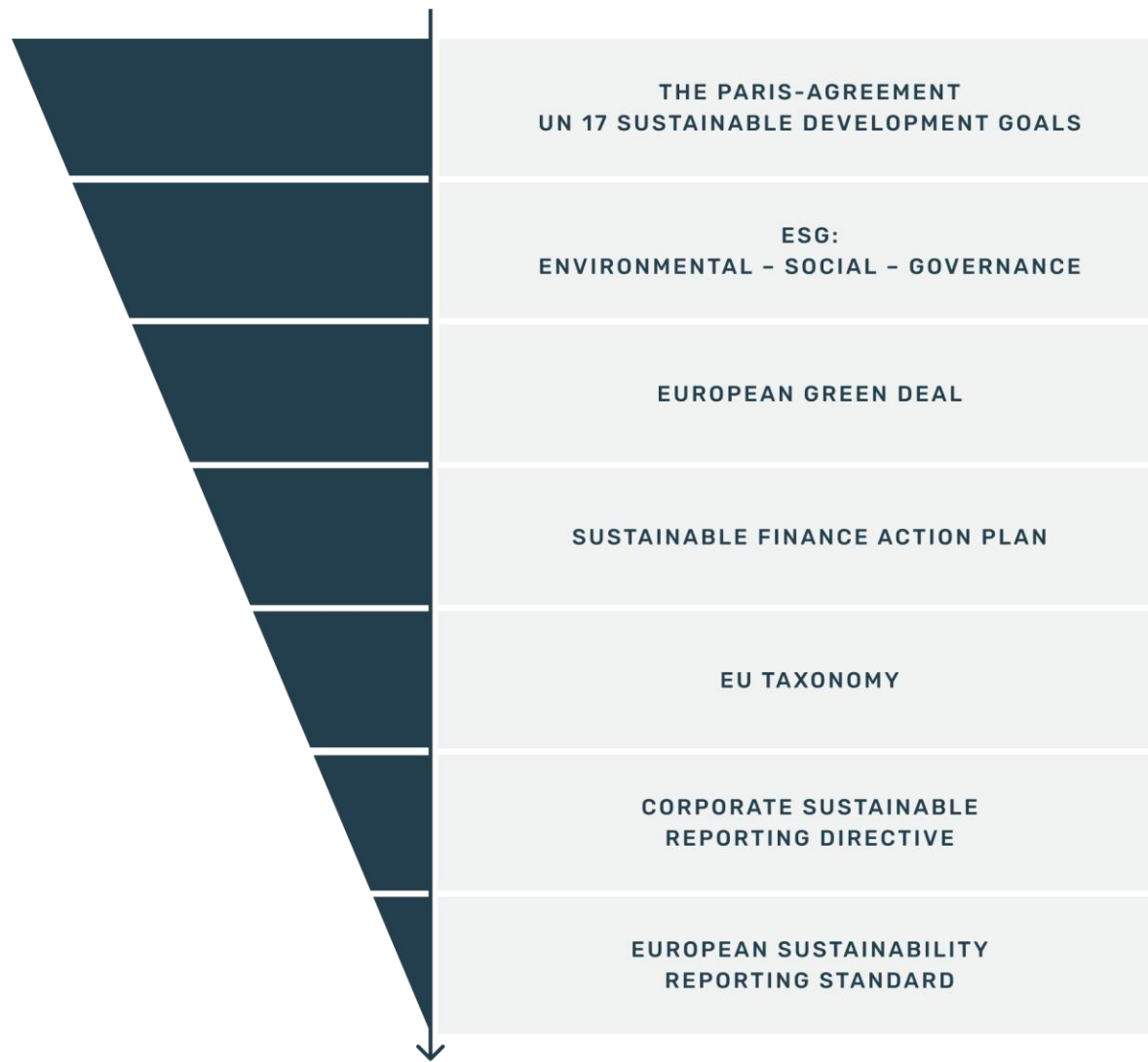
Vi hjelper deg å bruke innsikt til å ta gode valg.

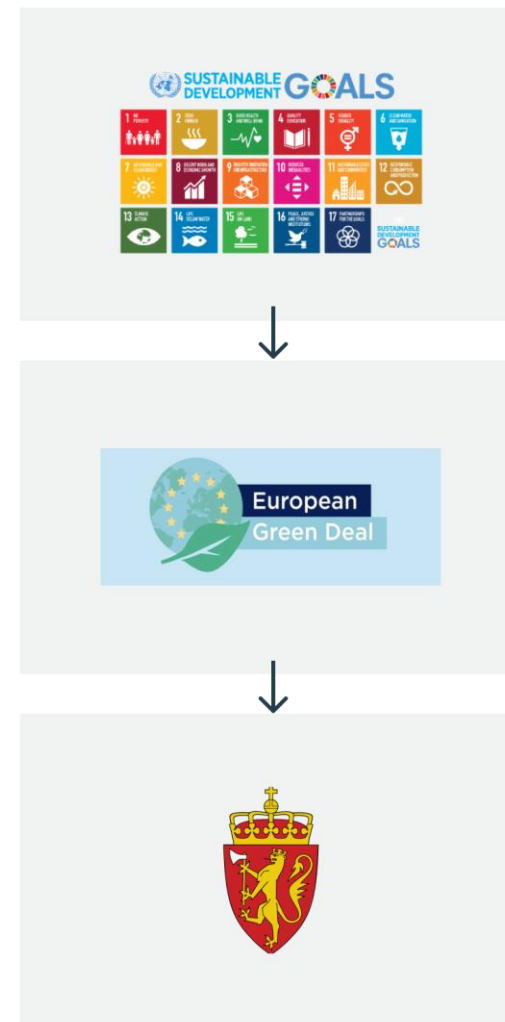

2015

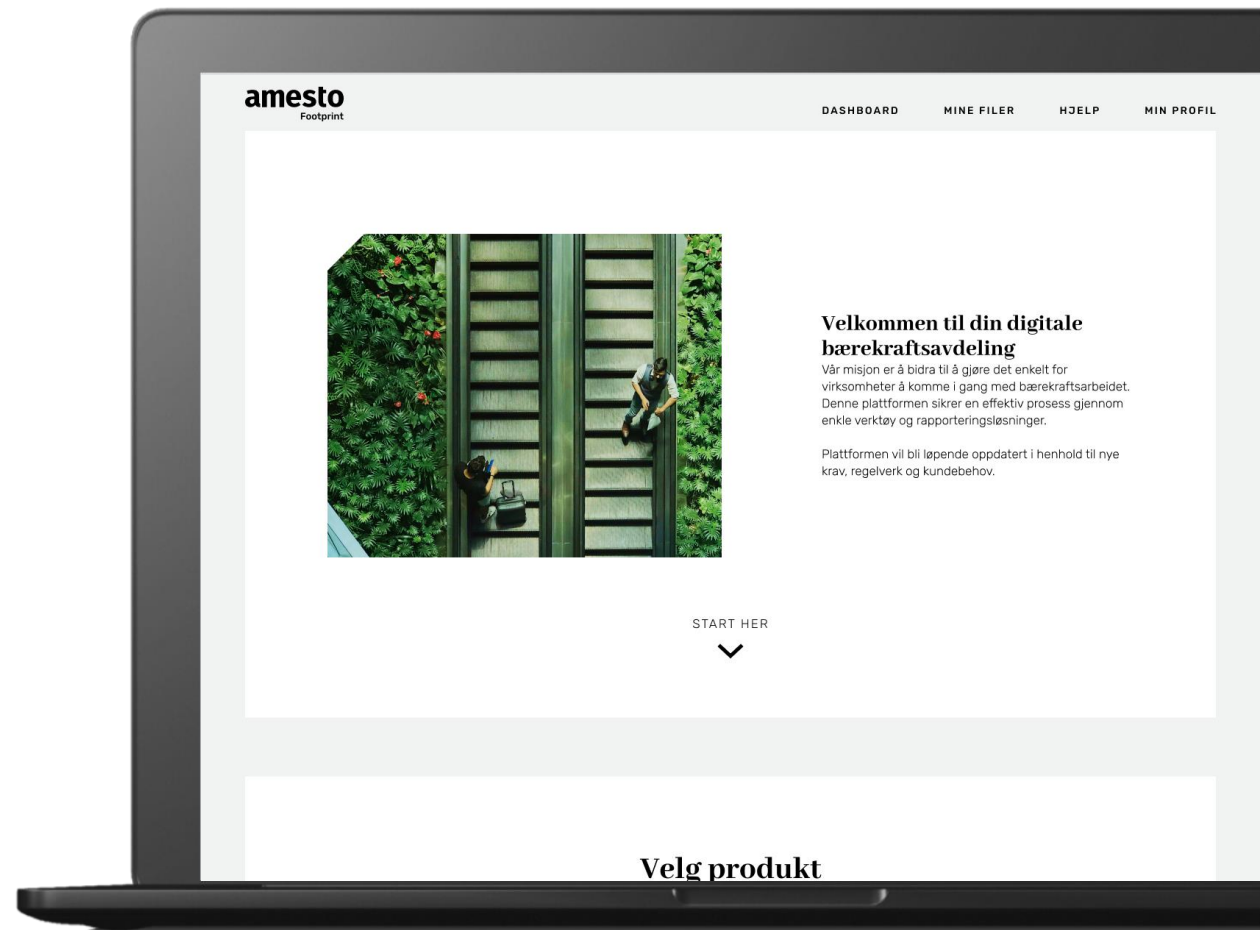
2023

SIMPLIFYING SUSTAINABLE BUSINESS

En felles portal for alt bærekraftsarbeidet.

I vår digitale løsning hjelper vi deg med å rapportere på bærekraft.

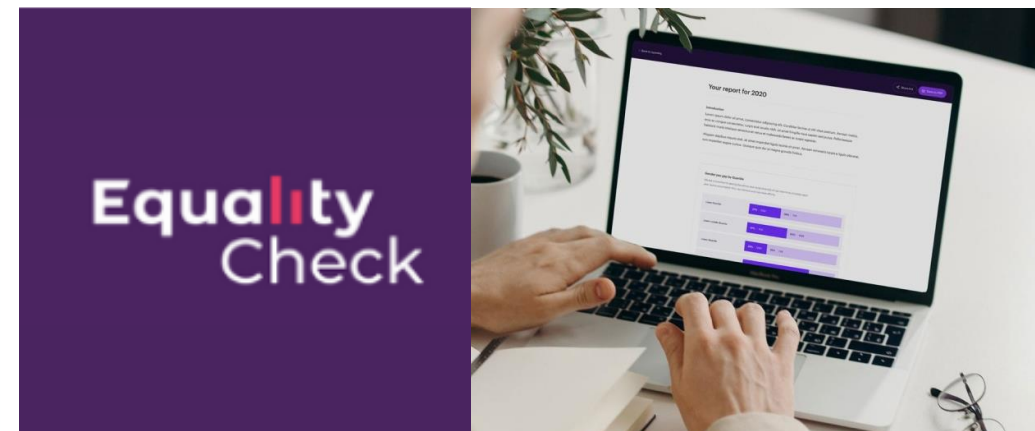
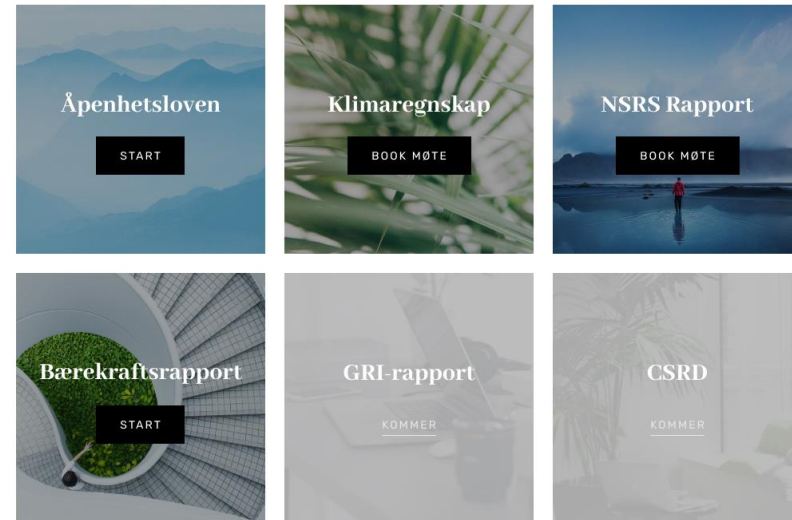

SIMPLIFYING SUSTAINABLE BUSINESS

Ryddig struktur som sikrer en effektiv prosess.

- Ulike moduler for ulike rapporteringskrav.
- Den første modulen i løsningen er Åpenhetsloven.
- Neste modul blir Klimaregnskap
- I samarbeid med Equality Check kan vi levere en løsning for oppfølging av likestilling, mangfold og inkludering – og rapport etter kravene i ARP

Velg produkt

Innholdsfortegnelse.

FORANKRING AV
ANSVÆRLIGHET

Håndtering av risikoområdene.

Vi har en tydelig dialog med våre leverandere og samarbeidspartnere. Risiko for brudd på leveringsforpliktelse og andre forpliktelse er et viktig tema i dialogen. Derfor risikoområdene andre seg, har vi utviklet for å oppbevare risikostyrings våre. I dette kapitlet kan du lese mer om hvordan vi håndterer risikoområdene våre.

Vi har hatt mange samarbeidspartnere som har bidratt til å redusere risikoen for brudd på leveringsforpliktelse og andre forpliktelse. Dette er et viktig tema i dialogen. Derfor risikoområdene andre seg, har vi utviklet for å oppbevare risikostyrings våre. I dette kapitlet kan du lese mer om hvordan vi håndterer risikoområdene våre.

Gjennom vår visjon og forretningsidé har vi et felles mål som vi sammen arbeider for å nå. Våre verdier veileder oss og beskriver hvordan vi skal opptre overfor pasienter. Til syvende og sist avhenger alt vi gjør av et felles etisk grunnlag og et engasjement for samfunnet vi er en del av og jobber for.

Arvid Austgarden,
Administrerende direktør

SIMPLIFYING SUSTAINABLE BUSINESS

Vi følger deg over målstreken.

Løsningen generer en ferdig rapport som oppfyller alle kravene i Åpenhetsloven.

ÅPENHETSLOVEN

Ett år etter – læringspunkter

ÅPENHETSLOVEN

Viktige spørsmål.

Hvilken posisjon ønsker vi å ta i markedet?

Hvordan er dette i dag?

Hvem er våre viktigste interessenter?

Hvordan ønsker vi at våre interessenter skal oppfatte oss?

Hva er våre viktigste utfordringer?

Hva er våre største muligheter?

A hand is pointing at a laptop screen. On the screen, there is a 3D bar chart with orange bars and a blue line graph overlay. The background is dark and blurred, showing a desk with a laptop and a pen.

Åpenhetsloven er mer enn oppfølging av leverandører og kontrakter!

ÅPENHETSLOVEN

Erfaringer så langt: De største
mulighetene og utfordringene

A photograph of two men in white shirts sitting at a desk with laptops. The man on the left has a tattoo on his right arm and is looking at a laptop. The man on the right is wearing sunglasses and looking at another laptop. The background is a blurred office environment.

ÅPENHETSLOVEN

Betydningen av et ansvarlig næringsliv
som ivaretar menneskerettighetene

amesto
AccountHouse

A photograph of two women in business attire. One woman is seated at a desk, looking at a laptop. The other woman is standing next to her, leaning over and pointing at the laptop screen. The setting is a modern office with a wooden floor, a white chair, and a potted plant. The text 'ÅPENHETSLOVEN' is overlaid on the image.

ÅPENHETSLOVEN

Styrets rolle og daglig leders ansvar

A man with dark, curly hair and a beard, wearing a dark blue sweater, is sitting at a desk. He is looking at a laptop with a thoughtful expression, his hand resting on his chin. The background is a dark teal wall.

ÅPENHETSLOVEN

Hvordan sikre at det ikke kun blir
en skrivebords-øvelse i juni?

AMESTO FOOTPRINT

Helhetlig selskaps- rapportering

- Bedrifter som kan dokumentere grønn næringsutvikling med gode bærekraftsrapporter ligger i forkant.
- En sunn økonomi og gode bærekraftsrapporter bidrar til positivt omdømme, enklere tilgang på nye kunder.
- Virksomheten blir mer attraktiv i kampen om de beste hodene, tiltrekker seg kapital og vil enklere møte stadig strengere krav og regler.

Kontaktinfo.

Christine Lundberg Larsen

Mobil: +47 452 11 552

E-post: christine.larsen@amesto.no

amesto
AccountHouse

Bærekraftsuka

2023 ^{Oslo}
17.-19. oktober

Codex